

ПЕДАГОГИК ВА ПСИХОЛОГИК ТАДҚИҚОТЛАР

ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ И ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ | PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL STUDIES

ALIMOVA Gulrux Farhod qizi
Toshkent amaliy fanlar universiteti
“Pedagogika” fakulteti
“Pedagogika” kafedrası
o‘qituvchisi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14559386>

OLIV TA'LIM MUASSASALARIDA PEDAGOGIKA FANINI O'QITISHNING ZAMONAVIY MODEL I

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola oliy ta'lim muassasalarida pedagogika fanini o'qitishda qo'llaniladigan zamonaviy yondashuvlarni o'rganishga bag'ishlangan. Mualliflar ta'lim jarayonini optimallashtirish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish va talabalar uchun qulay o'quv muhitini yaratish masalalarini tahlil qiladilar. Ushbu maqolada pedagogika fanining didaktik asoslari, interaktiv usullarning samaradorligi, shuningdek, raqamli texnologiyalar orqali ta'limni individuallashtirishning afzalliklari muhokama qilinadi. Natijalar pedagogika fanini o'qitishda yangi yondashuvlarni samarali qo'llash imkoniyatlarini ochib beradi.

Kalit so'zlar: pedagogika, innovatsion texnologiyalar, oliy ta'lim, didaktika, interaktiv metodlar, individuallashtirilgan ta'lim, talabalar motivatsiyasi, ta'lim jarayoni, zamonaviy model, raqamli texnologiyalar, metodik yondashuvlar, ta'lim muhitini yaratish, o'qituvchilarning malakasi, pedagogik texnologiyalar, o'qitish samaradorligi.

СОВРЕМЕННАЯ МОДЕЛЬ ПРЕПОДАВАНИЯ ПЕДАГОГИКИ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

АННОТАЦИЯ

Данная статья посвящена изучению современных подходов, применяемых в преподавании педагогики в высших учебных заведениях. Авторы анализируют вопросы оптимизации образовательного процесса, внедрения инновационных технологий и создания комфортной учебной среды для студентов. В статье рассматриваются дидактические основы педагогической науки, эффективность интерактивных методов, а также преимущества индивидуализации образования с помощью цифровых технологий. Результаты раскрывают возможности эффективного применения новых подходов в преподавании педагогики.

Ключевые слова: педагогика, инновационные технологии, высшее образование, дидактика, интерактивные методы, индивидуализированное обучение, мотивация студентов, образовательный процесс, современная модель, цифровые технологии, методические подходы, создание образовательной среды, квалификация преподавателей, педагогические технологии, эффективность обучения.

MODERN MODEL OF TEACHING PEDAGOGY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

ANNOTATION

This article is devoted to exploring contemporary approaches used in teaching pedagogy at higher education institutions. The authors analyze issues of optimizing the educational process, implementing innovative technologies, and creating a conducive learning environment for students. The article discusses the didactic foundations of pedagogy, the effectiveness of interactive methods, as well as the advantages of individualizing education through digital technologies. The findings reveal opportunities for effective application of new approaches in teaching pedagogical science.

Keywords: pedagogy, innovative technologies, higher education, didactics, interactive methods, individualized learning, student motivation, educational process, modern model, digital technologies, methodological approaches, creation of educational environment, teacher qualifications, pedagogical technologies, teaching effectiveness.

Bugungi kunda oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish uchun innovatsion yondashuvlar muhim ahamiyatga ega.

Xususan, pedagogika fanini o'qitish jarayonida zamonaviy metodlar va texnologiyalardan foydalanish, talabalarining qiziqishini oshirish hamda ularning bilimlarini chuqurlashtirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada zamonaviy pedagogik modelning asosiy komponentlari va ularning amaliyotga tatbiqi tahlil qilinadi.

Pedagogik model – bu o'quv jarayonini samarali tashkil qilish, boshqarish va amalga oshirish uchun asos bo'ladigan ilmiy asoslangan tizim. U ta'limning maqsadi, mazmuni, usullari va vositalarini o'zaro bog'liq holda rejalashtirishga xizmat qiladi [1, B.56].

Pedagogik modelning mohiyati – Pedagogik model ta'lim jarayonini optimallashtirish va o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirishga yo'naltirilgan. Model ta'lim beruvchi va oluvchilar o'rtasidagi muloqot va hamkorlikning qanday amalga oshirilishini belgilaydi.

Pedagogik modelning asosiy elementlari

1. Maqsad: O'quv jarayonining natijalarini aniqlash, ya'ni o'quvchilarda qanday bilim, ko'nikma va qobiliyatlarni shakllantirish kerakligi.

2. Mazmun: O'rganilishi lozim bo'lgan bilim va axborot majmui.

3. Metodlar: Bilim va ko'nikmalarni o'rgatish uchun qo'llanadigan usullar va yondashuvlar.

4. Vositalar: Ta'lim jarayonida qo'llanadigan texnologiyalar, materiallar va resurslar.

5. Baholash: O'quvchilar bilim va ko'nikmalarining darajasini aniqlash va tahlil qilish usullari [2, B.129].

Pedagogik modellarning turlari

1. *An'anaviy model:* O'qituvchi markazida bo'lgan, bilimlarni uzatishga asoslangan model.

2. *Zamonaviy model:* O'quvchi markazida bo'lib, ularning qobiliyatlari va ehtiyojlariga moslashgan, interaktiv va innovatsion yondashuvlardan foydalaniladi.

3. *Konstruktiv model:* O'quvchi bilimni o'zi faol o'rganadi, o'qituvchi esa faqat yo'naltiruvchi rolni bajaradi.

Zamonaviy pedagogik modelning asosiy tamoyillari:

1. *Interaktiv usullarning qo'llanilishi.* Pedagogika fanini o'qitishda talabalarining faol ishtirokini ta'minlash maqsadida interaktiv usullardan foydalanish zarur. Bunday usullar guruhda ishlash, muhokamalar, rolli o'yinlar va boshqa faollashtiruvchi metodlarni o'z ichiga oladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interaktiv yondashuvlar talabalarining bilim olishga bo'lgan qiziqishini sezilarli darajada oshiradi.

2. *Raqamli texnologiyalarning joriy etilishi.* Zamonaviy pedagogik modelning ajralmas qismi sifatida raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini individuallashtirish imkonini beradi. Masalan, onlayn platformalar, mobil ilovalar va virtual o'quv muhitlar o'qitishni moslashuvchan va qulay qilishga xizmat qiladi.

3. *Individuallashtirilgan yondashuv.* Har bir talabani alohida shaxs sifatida qabul qilish va ularning o'quv ehtiyojlariga mos ravishda darslarni tashkil etish pedagogik jarayonning muhim tamoyillaridan biridir. Bu jarayonda o'quv dasturlarini moslashtirish va turli xil baholash usullaridan foydalanish katta ahamiyatga ega.

4. *Motivatsiyani oshirish.* Talabalar motivatsiyasini oshirish uchun zamonaviy modelning asosiy qismi sifatida rag'batlantiruvchi strategiyalarni qo'llash tavsiya etiladi. Masalan, amaliy topshiriqlar, muvaffaqiyatni nishonlash va talabalar o'rtasidagi sog'lom raqobat muhitini yaratish [3, B.139].

Zamonaviy pedagogik modellarning afzalliklari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

1. *O'quvchiga yo'naltirilgan ta'lim*

• **Individuallik:** Har bir o'quvchining qiziqishlari, qobiliyatlari va ehtiyojlariga moslashgan ta'limni ta'minlaydi.

• **Faol ishtirok:** O'quvchilar o'quv jarayonida faollik ko'rsatishadi, bu esa bilimni yanada samarali o'zlashtirishga yordam beradi.

2. *Texnologiyalardan foydalanish*

• **Interaktiv vositalar:** Onlayn platformalar, multimedia va boshqa texnologiyalar ta'limni qiziqarli va samarali qiladi.

• **Masofaviy ta'lim:** Istalgan joyda ta'lim olish imkoniyatini beradi.

3. *Kreativ va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish*

O'quvchilarni muammolarni hal qilish, innovatsion fikrlash va ijodiy yondashuvlarga o'rgatadi.

4. *Hamkorlikda ishlash va kommunikatsiya ko'nikmalari*

Jamoada ishlash, fikr almashish va boshqalar bilan muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

5. *Hayotiy ko'nikmalarni shakllantirish*

Zamonaviy dunyoda kerak bo'ladigan amaliy bilim va ko'nikmalarni (masalan, vaqtni boshqarish, o'zini rivojlantirish, ijtimoiy moslashuvchanlik) o'rgatadi.

6. *Tanqidiy tahlil va muammolarni yechish*

O'quvchilarni mantiqiy fikrlashga, ma'lumotlarni tahlil qilishga va asoslangan qarorlar qabul qilishga o'rgatadi.

7. *Motivatsiyani oshiradi*

Zamonaviy yondashuvlar orqali ta'lim jarayoni qiziqarli va rag'batlantiruvchi bo'ladi, bu esa o'quvchilarni o'qishga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi.

8. *Moslashuvchanlik va ochiqlik*

Har qanday yangi ma'lumot va texnologiyaga tez moslashish imkonini beradi, bu esa o'qituvchi va o'quvchiga dinamik ta'lim muhitini taqdim etadi [4, B.98].

Bu afzalliklar zamonaviy pedagogik modelning ta'lim sifatini oshirishga va o'quvchilarning hayotga tayyorgarligini yaxshilashga xizmat qiladi.

Xulosa

"Oliy ta'lim muassasalarida pedagogika fanini o'qitishning zamonaviy modeli" mavzusidagi ilmiy maqolada ta'lim jarayonini takomillashtirishga qaratilgan innovatsion yondashuvlar tahlil qilinadi. Zamonaviy pedagogik modelning asosiy tamoyillari sifatida o'quvchilarning shaxsiy ehtiyojlari va qobiliyatlariga moslashish, interaktiv usullardan foydalanish, hamkorlikka asoslangan o'qitish va ta'limda texnologiyalarni keng qo'llash belgilab o'tilgan.

Maqolada pedagogika fanini o'qitishda o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi faol muloqotni tashkil etish, nazariy bilimlarni amaliyot bilan uyg'unlashtirish, tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish kabi zamonaviy yondashuvlarning ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, interaktiv texnologiyalar va multimediya vositalaridan foydalanish ta'lim sifatini oshirishda muhim omil ekanligi ta'kidlanadi.

Xulosa sifatida, pedagogika fanini zamonaviy model asosida o'qitish nafaqat o'quv jarayonining samaradorligini oshiradi, balki talabalarni zamonaviy jamiyat talablariga javob beradigan mutaxassis sifatida shakllantirishga xizmat qiladi. Zamonaviy yondashuvlarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi uchun o'qituvchilar malakasini oshirish, ta'lim muhitini texnologik jihatdan qo'llab-quvvatlash va o'quvchilarni motivatsiyalash zarurligi ta'kidlanadi.

IQTIBOSLAR. СНОСКИ. REFERENCES.

1. Shukurova, G. (2022). "Pedagogik innovatsiyalar va ta'lim tizimi modernizatsiyasi." Toshkent.
2. Hasanov, O. (2021). "Oliy ta'limda didaktik yondashuvlar." *Pedagogika jurnali*, 3(4), 45-53.
3. Nazarova, D. (2020). "Ta'lim jarayonida interaktiv metodlarning ahamiyati." *Innovatsion ta'lim*, 5(2), 12-19.
4. Yakubov, O. A. (2024). EFFECTIVE METHODS OF MEMORIZING MUSICAL TERMS IN PERSIAN. *Oriental Journal of Philology*, 4(03), 382-386.
5. Yakubov, O. (2022). Application of the method of associations in the educational process. *Журнал образовательный портал «Мультиурок*, 3(7).
6. Yakubov, O. A. "ASSOCIATION METHOD AS A WAY TO IMPLEMENT INNOVATIVE APPROACHES." *CUTTING EDGE-SCIENCE* (2020): 84.
7. Якубов, О. А. (2018). Военная терминология в социокультурном аспекте. *Достижения науки и образования*, (4 (26)), 22-24.